Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2026)0005

Humanitárius segítségnyújtás többrétű válság idején – elveink megerősítése a humanitárius válságokra adott hatékonyabb és ambiciózusabb válasz érdekében

Az Európai Parlament 2026. január 20-i állásfoglalása a humanitárius segítségnyújtásról többrétű válság idején – elveink megerősítése a humanitárius válságokra adott hatékonyabb és ambiciózusabb válasz érdekében (2025/2085(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 208. és 214. cikkére,

– tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 3. cikkének (5) bekezdésére és 21. cikkére,

– tekintettel az 1949-es genfi egyezményekre és azok kiegészítő jegyzőkönyveire,

– tekintettel a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményre, amelyet az EU és valamennyi tagállama ratifikált,

– tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának a fegyveres konfliktusok során a humanitárius személyzet, valamint az ENSZ saját és kisegítő személyzete védelméről szóló, 2024. május 24-i 2730 (2024). számú határozatára,

– tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló, 2000. október 31-i 1325 (2000). számú határozatára, valamint az ezt követő kilenc kapcsolódó határozatára, amelyek meghatározzák a nőkkel, a békével és a biztonsággal kapcsolatos menetrendet,

– tekintettel az 1994. évi kairói nemzetközi népesedési és fejlesztési konferenciára, annak cselekvési programjára és felülvizsgálati konferenciáinak eredményeire,

– tekintettel a Pekingi Cselekvési Platformra és felülvizsgálati konferenciáinak eredményeire,

– tekintettel az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjére és a fenntartható fejlődési célokra,

– tekintettel a humanitárius segítségnyújtásról szóló, 1996. június 20-i 1257/96/EK tanácsi rendeletre[1],

– tekintettel a 2016. május 23-án aláírt „nagyszabású egyezség” (Grand Bargain) elnevezésű megállapodásra, az ahhoz kapcsolódó éves független jelentésekre, különösen a 2021. évi jelentésre, a „nagyszabású egyezség” 2021. június 15–17-i éves ülésén bemutatott „nagyszabású egyezség 2.0” keretrendszerre és az ahhoz kapcsolódó mellékletekre, valamint a „nagyszabású egyezség” 2023. június 19–20-i éves ülésén megújított kötelezettségvállalásokra,

– tekintettel az ENSZ főtitkárának a humanitárius csúcstalálkozó eredményeiről és a csúcstalálkozó résztvevői által tett kötelezettségvállalásokról szóló 2016. augusztus 23-i jelentésére,

– tekintettel arra, hogy Tom Fletcher, az ENSZ humanitárius ügyekért felelős főtitkárhelyettese és gyorssegélyekkel foglalkozó koordinátora az ENSZ Ügynökségközi Állandó Bizottságának címzett, 2025. március 10-i üzenetében[2] „a humanitárius rendszer újraindítását” javasolta,

– tekintettel az „Uniós humanitárius segítségnyújtás: új kihívások, régi elvek” című, 2021. március 10-i bizottsági közleményre (COM(2021)0110),

– tekintettel a Bizottság által előterjesztett, a nők jogaira vonatkozó uniós ütemtervre,

– tekintettel a külső tevékenységekben a nemek közötti egyenlőségről és a nők szerepének megerősítéséről szóló uniós cselekvési tervre (GAP III),

– tekintettel a nemzetközi humanitárius jog tiszteletben tartásának előmozdításáról szóló, naprakésszé tett uniós iránymutatásokra[3],

– tekintettel a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló, 2018. december 10-i tanácsi következtetésekre, valamint a nőkre, a békére és a biztonságra vonatkozó uniós stratégiai megközelítésre,

– tekintettel az uniós humanitárius segítségnyújtásról szóló, 2021. május 20-i, a humanitárius segítségnyújtás finanszírozási hiányának kezeléséről szóló 2023. május 22-i, a humanitárius helyzetekben

---

1 HL L 163., 1996.7.2., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/1257/oj.

2 Tom Fletcher, a gyorssegélyekkel foglalkozó koordinátor üzenete a humanitárius közösségnek, 2025. március 10.

3 HL C 303., 2009.12.15., 12. o.

nyújtott védelemről szóló, 2024. május 7-i, valamint a gyermekek és a fegyveres konfliktusok kapcsolatára vonatkozó EU-iránymutatás aktualizálásáról szóló 2024. június 24-i tanácsi következtetésekre,

– tekintettel a globális élelmezés- és táplálkozásbiztonság terén az „Európa együtt” keretében nyújtott támogatás fokozásáról szóló, 2024. december 16-i tanácsi következtetésekre,

– tekintettel az Élelmezési Világprogram „2025 Global Outlook” című jelentésére,

– tekintettel az ENSZ Humanitárius Ügyeket Koordináló Hivatalának (OCHA) 2025. évi globális humanitárius áttekintésére,

– tekintettel az ENSZ nőjogi szervezetének az „At a breaking point: The impact of foreign aid cuts on women’s organizations in humanitarian crises worldwide” (Töréspontban: A külföldi segélyek csökkentésének hatása a női szervezetekre a globális humanitárius válságok kontextusában) című jelentésére,

– tekintettel a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságának a nemzetközi humanitárius jogról és a jelenlegi fegyveres konfliktusokhoz kapcsolódó kihívásokról szóló, 2024. évi jelentésére,

– tekintettel a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) „States of Fragility 2025” című jelentésére,

– tekintettel az Európai Számvevőszéknek az „Uniós humanitárius segítségnyújtás távoli irányítás keretében” című, 2025. június 18-i 15/2025. számú különjelentésére,

– tekintettel az Equal Measures 2030 által készített, „Findings from the 2024 SDG Gender Index – A gender equal future in crisis?” (A fenntartható fejlődési célok nemek közötti egyenlőségre vonatkozó 2024. évi mutatójának megállapításai: A nemek közötti egyenlőséget biztosító jövő a válság idején?) című jelentésre,

– tekintettel a G7-csoport külügyminisztereinek a humanitárius segítségnyújtással kapcsolatos megelőző intézkedések megerősítéséről szóló, 2022. május 13-i nyilatkozatára,

– tekintettel a negyedik nemzetközi fejlesztésfinanszírozási konferencia záródokumentumára, más néven a „sevillai kötelezettségvállalásra” (Compromiso de Sevilla),

– tekintettel az Európai Polgári Védelem és Humanitárius Segítségnyújtási Műveletek Főigazgatósága (DG ECHO) 2023. évi, „A helyi szolgálatokkal való méltányos partnerségek előmozdítása a humanitárius helyzetekben” című iránymutató feljegyzésére,

– tekintettel a humanitárius adományozók éghajlatról és környezetről szóló, 2022. márciusi nyilatkozatára,

– tekintettel az Unió és tagállamai, valamint nemzeti társaságaik által a Vöröskereszt és Vörösfélhold Mozgalom 34. nemzetközi konferenciáján elfogadott, „Strengthening compliance with international humanitarian law (IHL) through its promotion, dissemination and implementation” (A nemzetközi humanitárius jognak való megfelelés megerősítése annak előmozdítása, terjesztése és végrehajtása révén) és „Protecting humanitarian and medical personnel” (A humanitárius és egészségügyi személyzet védelme) című vállalásokra,

– tekintettel az Unió és tagállamai által a Vöröskereszt és Vörösfélhold Mozgalom 34. nemzetközi konferenciáján elfogadott, „Unblocking and facilitating Humanitarian Access: more political and diplomatic engagement and increased support to humanitarians” (A humanitárius hozzáférés felszabadítása és megkönnyítése: fokozottabb politikai és diplomáciai szerepvállalás, valamint a humanitárius segítségnyújtók fokozott támogatása) című vállalásra,

– tekintettel „Az Unió megújított hosszú távú költségvetése a változó világban” című 2025. május 7-i állásfoglalására[4],

– tekintettel „A szexuális és reprodukciós egészség és jogok helyzetéről az EU-ban a nők egészségével összefüggésben” című, 2021. június 24-i állásfoglalására[5],

– tekintettel a fogyatékossággal élő nők helyzetéről szóló, 2018. november 29-i állásfoglalására[6],

– tekintettel a humanitárius segítségnyújtásról szóló állásfoglalásaira, különösen az EU humanitárius tevékenységének új orientációiról szóló, 2021. december 15-i[7], a fejlődő országok élelmezésbiztonságának kezeléséről szóló, 2022. július 6-i[8], valamint a „Humanitárius segítségnyújtási stratégia: reflektorfényben a jelenlegi és az elfeledett válságok” című, 2023. november 23-i[9] állásfoglalására,

– tekintettel eljárási szabályzata 55. cikkére,

– tekintettel a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság véleményére,

---

4 Elfogadott szövegek, P10_TA(2025)0090.
5 HL C 81., 2022.2.18., 43. o.
6 HL C 363., 2020.10.28., 164. o.
7 HL C 251., 2022.6.30., 80. o.
8 HL C 47., 2023.2.7., 149. o.
9 HL C, C/2024/4223, 2024.7.24., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4223/oj.

– tekintettel a Fejlesztési Bizottság jelentésére (A10-0257/2025),

A. mivel a sürgős humanitárius segítségre szoruló emberek nagy száma és az instabil helyzetek, többek között a fegyveres konfliktusok 2023-hoz képest növekvő száma miatt a többboldalú humanitárius rendszer példátlan kihívásokkal néz szembe; mivel a becslések szerint 2025-ben világszerte 305 millió ember szorul sürgős humanitárius segítségre és védelemre[10]; mivel a többrétű válság összetett és egymással összefüggő válságok egyidejű előfordulását jelenti[11];

B. mivel becslések szerint világszerte több mint 319 millió ember szembesül az élelmiszer-ellátás súlyos bizonytalanságával, és e személyek mintegy 70%-a él olyan instabil vagy konfliktus sújtotta környezetben, ahol körülbelül minden ötödik ember éhezik[12]; mivel e kihívások kezeléséhez, különösen az élelmezésbiztonság területén, továbbra is kulcsfontosságú a nemzetközi együttműködés, különösen azokkal a partnerekkel, amelyek képesek jelentős segítséget nyújtani;

C. mivel 2030-ra a világ szegényeinek több mint 90%-a Afrikában lakik majd; mivel a megfelelő táplálkozás, az egészségügy és az oktatás előnyei döntő fontosságúak ahhoz, hogy a népesség e csoportját kijuttassák a szegénység csapdájából; mivel a becslések szerint 2025-ben Kelet- és Dél-Afrikában a legnagyobbak a humanitárius szükségletek, ott ugyanis 85 millió ember szorul humanitárius segítségre; mivel a szudáni válság önmagában e szükségletek 35%-át teszi ki;

D. mivel az afganisztáni helyzet még nagyobb nyomást helyez a már amúgy is szűkös humanitárius erőforrásokra, és súlyosbítja a túlélésért küzdő milliók – köztük nők és lányok – helyzetét;

E. mivel – az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának Hivatala (UNHCR) szerint – világszerte több mint 122 millió ember kényszerül lakóhelye elhagyására, akiknek közel 60%-a instabil vagy konfliktus sújtotta környezetben él, és az Unióba érkező menedékkérők több mint 70%-a ezekből a környezetekből származik[13];

F. mivel a humanitárius rendszer hatalmas finanszírozási válsággal küzd; mivel 2024-ben az ENSZ humanitárius segítségnyújtásra irányuló 50 milliárd dolláros felhívásának csak 43%-a teljesült; mivel az Egyesült Államok Nemzetközi Fejlesztési Ügynöksége (USAID) programjainak felszámolása és a más kulcsfontosságú

---

10 OCHA, 2025. évi globális humanitárius áttekintés.

11 Közös Kutatóközpont, „Unraveling the poly crisis with foresight and innovation” (A többrétű válság felszámolása előrelátással és innovációval), 2025. március 26.

12 Az Élelmezési Világprogram „2025 Global Outlook” című jelentése.

13 UNHCR, Mid-Year Trends (A tendenciákról szóló évközi jelentés), 2024. október 9.

adományozóktól, köztük több uniós tagállamtól érkező külföldi segélyek csökkentése tovább súlyosbította a helyzetet, és a humanitárius, egészségügyi, nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos és éghajlat-politikai kezdeményezések globális finanszírozásának aggasztó csökkenéséhez vezetett; mivel a 72 országban 188 millió embernek biztosítandó humanitárius segítségnyújtásra irányuló 2025. évi ENSZ-felhívás teljesítéséhez szükséges finanszírozásnak 2025 júliusáig csupán 13%-át sikerült összegyűjteni[14]; mivel az USAID forrásainak csökkentése miatt 2030-ig több mint 14 millió ember halhat meg; mivel ez több mint 4,5 millió öt év alatti gyermeket is érint[15]; mivel a finanszírozás csökkentése tovább súlyosbítja az éhínséget, és mindeközben az élelmiszer-ellátás sosem volt ennyire bizonytalan; mivel e csökkentések aránytalan hatást gyakorolnak a nőkre, a lányokra, a fogyatékossággal élő személyekre, valamint a vidéki és távoli területeken élőkre, tovább súlyosbítva a meglévő egyenlőtlenségeket[16]; mivel azok a helyi és nemzeti szervezetek, amelyeket nők irányítanak, vagy amelyek a nők jogaival foglalkoznak, a legsúlyosabban érintettek közé tartoznak; mivel ezek a csökkentések tovább veszélyeztetik a belső menekültek, a menekültek és a veszélyeztetett csoportok biztonságát és jólétét; mivel ezek a csökkentések pusztító hatással vannak egyrészt a globális egészségre – a betegségek kezeléséhez és megelőzéséhez, az alapvető szolgáltatásokhoz és árukhoz való egyenlőtlen hozzáférés miatt tovább növelve az általános halálozási arányt, a megbetegedések számát és a fogyatékosság arányát, valamint a fertőző betegségek és a világjárványok kitörésének kockázatát –, másrészt az élelmezésbiztonságra;

G. mivel szembetűnő egyensúlytalanságok tapasztalhatók a különböző humanitárius felhívások finanszírozása terén, ami rávilágít arra, hogy több válsághelyzetről megfeledkeznek; mivel az elfeledett válságok olyan súlyos, elhúzódó humanitárius válsághelyzetek, amelyekben az érintett lakosság nem részesül nemzetközi segélyben vagy nem elegendőben részesül, és ahol – részben a média érdeklődésének

---

14 „Reevaluating and Realigning United States Foreign Aid” (Az Egyesült Államok külföldi támogatásainak újraértékelése és kiigazítása), Fehér Ház, 2025. január 20.

15 The Lancet, *„Evaluating the impact of two decades of USAID interventions and projecting the effects of defunding on mortality up to 2030: a retrospective impact evaluation and forecasting analysis”* (A két évtizednyi USAID-beavatkozás hatásának értékelése és a forrásmegvonás halandóságra gyakorolt hatásainak előrejelzése 2030-ig: visszamenőleges hatásértékelés és előrejelzési elemzés).

16 Save the Children, *„Girls pay the Price as Aid Cuts Hit Countries with Deepest Gender Inequality”* (A segélycsökkentés a nemek közötti egyenlőtlenséggel leginkább küzdő országokat sújtja, és ennek a lányok isszák meg a levét), 2025. október 11.

hiánya miatt – nem áll fenn politikai elkötelezettség a válság megoldása iránt;

H. mivel a jelenlegi többéves pénzügyi keretben a humanitárius segítségnyújtás nem volt megfelelő, ami a sürgősségisegély-tartalék rutinszerű felhasználásához vezetett; mivel az Uniónak fel kell szólítania a többi szereplőt, hogy fokozzák humanitárius segítségnyújtási erőfeszítéseiket; mivel a humanitárius segítségnyújtásnak nemcsak támogatnia, de mozgósítania is kell a helyi közösségeket, és be kell vonnia őket a segélyezési erőfeszítésekbe;

I. mivel a humanitárius segítségnyújtás, a fejlesztés és a béke közötti összefüggésrendszer alapvető szerepet játszik a humanitárius helyzetekben, ugyanis az elhúzódó válságok kiváltó okainak kezelése érdekében az azonnali segítségnyújtás mellett előmozdítja az ágazatok közötti koordinációt, együttműködést és következetességet is; mivel az Unió és tagállamai együttesen a globális fejlesztési támogatás 42%-át adják; mivel az OECD előrejelzése szerint 2025-ben 9–17 %-kal csökken a hivatalos fejlesztési támogatás (ODA)[17]; mivel a Bizottság célja, hogy a Global Gateway kezdeményezésen keresztül 2027-ig akár 300 milliárd EUR-t mozgósítson fenntartható és inkluzív beruházásokra; mivel az instabil helyzetek különleges uniós megközelítést és stratégiát igényelnek;

J. mivel a humanitárius szükségletek növekedésének mindhárom fő mozgatórugóját, nevezetesen a konfliktusokat, az éghajlatváltozást és a gazdasági tényezőket, az ember okozta, és ezek összehangolt és közös erőfeszítéssel visszafordíthatók; mivel a regisztrált fegyveres konfliktusok száma 2023-ban tetőzött; mivel az éghajlatváltozás és a környezetkárosodás következményei fokozott instabilitáshoz és konfliktusokhoz, az éghajlattal kapcsolatos veszélyekhez, természeti katasztrófákhoz, az erőforrások szűkösségéhez, többek között a víz- és élelmiszer-ellátás bizonytalanságához, belső lakóhelyelhagyáshoz és irreguláris migrációhoz vezetnek, és aránytalanul nagy mértékben érintik a nőket és a kiszolgáltatott csoportokat;

K. mivel számos összefüggésben – többek között konfliktusok, természeti katasztrófák és járványok idején – riasztó mértékben terjed az a jelenség, hogy akár a kormányzati erők, akár a nem állami fegyveres szereplők az általuk ellenőrzött területeken megtagadják a humanitárius segítség biztonságos és akadálytalan eljuttatását a rászorulókhoz, és ezt tovább súlyosbítja a nemzetközi humanitárius jog, valamint az emberiesség, a pártatlanság, a semlegesség és a függetlenség humanitárius elveinek értelmezése és alkalmazása terén tapasztalható veszélyes és romboló tendenciák terjedése; mivel a humanitárius hozzáférés szándékos, politikai és katonai célok

---

17 OECD, „Cuts in official development assistance” (A hivatalos fejlesztési támogatás csökkentése), 2025. június 26.

előmozdítása érdekében történő megtagadása és fegyverként való felhasználása sérti a nemzetközi humanitárius jog szerinti kötelezettségeket;

L. mivel a nemzetközi humanitárius jog tiszteletben tartásának hiánya e jog tartós és széles körű megsértését eredményezi, melynek során szándékosan támadják a polgári lakosságot, elpusztítják az alapvető infrastruktúrákat – például iskolákat és kórházakat –, támadják a humanitárius dolgozókat, széles körben követnek el szexuális erőszakot, és gyermekkatonákat toboroznak; mivel a nem állami fegyveres szereplők száma és befolyása növekszik a globális konfliktusokban, és a polgári lakosság ellen a leghalálosabb támadásokat e nem állami fegyveres csoportok követik el; mivel példátlan számú támadás történik a humanitárius dolgozók, a polgári lakosság és a polgári infrastruktúra ellen, leginkább a gázai és a szudáni konfliktusok miatt[18];

M. mivel az ENSZ szerint 2023-ban több mint 600 millió nő és lány élt konfliktusövezetek 50 kilométeres körzetében, ami több mint 50%-kal magasabb arány, mint egy évtizeddel ezelőtt;

N. mivel a konfliktushelyzetekhez kapcsolódó szexuális erőszak összességében drámaian nőtt, és az ENSZ 2023-ban 3688 ilyen igazolt esetet rögzített, ami 50%-kal magasabb az előző évinél, és az igazolt esetek 95%-ában nők és lányok, 32%-ában pedig gyermekek voltak az áldozatok[19];

O. mivel konfliktus és válság idején a nemek között már meglévő egyenlőtlenségek gyakran elmélyülnek, ami azt eredményezi, hogy a nőket és lányokat aránytalanul sújtják az olyan helyzetek, mint például a lakóhelyelhagyás, a nemi alapú erőszak, valamint az életmentő szolgáltatásokból és a döntéshozatali folyamatokból való kizárás; mivel a nők, a serdülőkorú lányok, a fogyatékossággal élő személyek, az őslakosok, az LMBTIQ+-személyek és az idősek gyakran küzdenek további és interszekcionális kiszolgáltatottsággal, és ezeket figyelembe kell venni; mivel a humanitárius ágazatban a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó célkitűzésekkel rendelkező kétoldalú segélyek aránya mindig is alacsony volt, az elmúlt néhány évben pedig még tovább csökkent, és a 2021–2022-es időszakban

---

18 OCHA, „World Humanitarian Day: Attacks on aid workers hit another record, humanitarians call for urgent action” (Humanitárius világnap: a segélymunkások elleni támadások száma ismét rekordot ért el, a humanitárius segítségnyújtók fellépést sürgetnek), 2025. augusztus 19.

19 Az ENSZ-főtitkár konfliktushelyzetekhez kapcsolódó szexuális erőszakkal foglalkozó különleges képviselőjének hivatala, Az ENSZ-főtitkár konfliktushelyzetekhez kapcsolódó szexuális erőszakról szóló 15. jelentése, 2024. április 4.

17%-on állt meg[20]; mivel a nők elsődleges beavatkozókként kulcsfontosságú szerepet játszanak a humanitárius helyzetekben; mivel humanitárius helyzetekben a nemek közötti egyenlőséget célzó erőfeszítések életeket menthetnek; mivel bizonyított tény, hogy a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő humanitárius programozás magas megtérülést eredményez, pontosabban minden befektetett 1 USD után 8 USD térül meg[21], a prioritások meghatározása ugyanakkor továbbra is kihívást jelent;

P. mivel a nőkkel szembeni erőszak minden formája (a fizikai, szexuális, lelki, gazdasági vagy a kibertérben elkövetett erőszak) az emberi jogok megsértésének és a nőkkel szembeni megkülönböztetés szélsőséges formájának minősül, valamint a nemek közötti egyenlőség megvalósulásának egyik legfőbb akadálya;

Q. mivel a nemek közötti egyenlőség elleni mozgalmak egyre inkább eszközként használják a humanitárius válságokat a nemek közötti egyenlőség elleni fellépés és a női szervezetek delegitimálása céljából, többek között az uniós partnerországokban is;

R. mivel a válságok által sújtott lakosság felét gyermekek teszik ki, és jogaik megsértése riasztó mértékű, amit súlyosbít a gyermekközpontú kezdeményezések és programok finanszírozásának drasztikus csökkenése; mivel jelenleg több mint 473 millió gyermek – világszerte több mint a gyermekek egyhatoda – él konfliktus sújtotta területeken; mivel a gyermekkatonák toborzása egyre nagyobb méreteket ölt; mivel a felnőttekhez képest a gyermekek esetében nagyobb a valószínűsége annak, hogy megölik vagy megcsonkítják őket, fegyveres csoportok beszervezik őket, és hogy szexuális erőszak áldozatai lesznek; mivel becslések szerint a konfliktus sújtotta országokban több mint 52 millió gyermek nem jár iskolába[22];

S. mivel az egyházak és vallási szervezetek – a közösségeken belül élvezett bizalmuknak, az önkéntesek mozgósítására való képességüknek és a nehezen elérhető területeken való gyakori jelenlétüknek köszönhetően – egyedülálló hozzáadott értéket nyújtanak a válságreagáláshoz; mivel a támogatás iránti hosszú távú elkötelezettségük és holisztikus megközelítésük (az anyagi és a pszichoszociális segítségnyújtás ötvözése) döntő fontosságú a reziliencia és a tartós béke megteremtéséhez;

---

20 OECD, „Development Finance for Gender Equality 2024” (Fejlesztésfinanszírozás a nemek közötti egyenlőségért), OECD Publishing, Párizs, 2024.

21 Az ENSZ nőjogi szervezete, *„Facts and figures: Humanitarian action”* (Tények és adatok: Humanitárius fellépés), 2025. április 15.

22 UNICEF, *„‘Not the new normal’ – 2024 'one of the worst years in UNICEF’s history' for children in conflict”* (Ez nem lehet az új normalitás – 2024 az UNICEF történetének egyik legrosszabb éve a konfliktusban érintett gyermekek számára), 2024. december 28.

A nemzetközi humanitárius jog tiszteletben tartásának biztosítása és az Unió humanitárius diplomáciai stratégiájának szükségessége

1. üdvözli, hogy a Bizottság elkötelezett a humanitárius finanszírozás mellett, és hogy az Unió és tagállamai továbbra is a világ vezető adományozói a humanitárius szükségleteken alapuló segítségnyújtás terén; kitart amellett, hogy valamennyi államnak és a bármilyen konfliktusban részt vevő valamennyi félnek kötelessége és felelőssége tiszteletben tartani és biztosítani a nemzetközi humanitárius jogot és a nemzetközi emberi jogi jogszabályokat, valamint hogy prioritásként kell kezelni a polgári lakosság védelmét, és amellett, hogy ezek továbbra is az Unió külső tevékenységének – többek között humanitárius segítségnyújtásának – alapvető célkitűzései maradjanak; felhívja az Uniót, hogy továbbra is erősítse az emberiesség, a pártatlanság, a semlegesség és a függetlenség alku tárgyát nem képező – és egyre nagyobb nyomás alatt álló – humanitárius elveinek központi szerepét, valamint egy elveken és szükségleteken alapuló humanitárius megközelítés alkalmazásával továbbra is mozdítsa elő a nemzetközi humanitárius jogot, és tartózkodjon az olyan partnerségektől, amelyek aláásnák ezeket az elveket; emlékeztet arra, hogy az EUSZ 3. cikkének (5) bekezdése szerint az Uniónak elő kell mozdítania az emberi jogok védelmét, valamint hozzá kell járulnia a nemzetközi jog szigorú betartásához és fejlesztéséhez, beleértve az ENSZ Alapokmányában foglalt elvek tiszteletben tartását, valamint az EUSZ 2. cikkével összhangban egyik alapelveként fenn kell tartania a nemek közötti egyenlőséget, tekintettel arra, hogy a humanitárius segítségnyújtást – különösen a nők és lányok esetében – egyre kevésbé kezelik prioritásként; hangsúlyozza, hogy a szexuális és reproduktív egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyetemes hozzáférés előmozdítása az Unió humanitárius fellépésének fontos része, valamint hogy az Unió kötelezettséget vállalt arra, hogy biztosítja a reproduktív és anyasági egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést;

2. aggasztónak tartja, hogy az elmúlt években gyakoribbá vált a nemzetközi humanitárius jog megsértése, és néhány esetben állítólag háborús stratégiai módszereként alkalmazták azt; sajnálatát fejezi ki a humanitárius tér szűkülése, valamint a nemzetközi humanitárius jog és a humanitárius elvek tiszteletben tartásának erodálódása miatt, ezek ugyanis számos konfliktus sújtotta környezetben jelentősen akadályozzák az életmentő segítségnyújtást; határozottan elítéli a polgári lakosság és a túlélésükhöz szükséges infrastruktúra elleni, riasztó mértékben terjedő támadásokat, a gyermekek elleni súlyos jogsértéseket és a humanitárius segélyszervezetek munkatársai elleni támadásokat; elítéli az egészségügyi létesítmények védelmének nyilvánvaló figyelmen kívül hagyását, mivel a kórházak elleni támadások szinte minden konfliktussal együtt járnak, megsértve az ENSZ Biztonsági Tanácsának a fegyveres konfliktusok során a sebesültek és betegek, az egészségügyi személyzet és a humanitárius személyzet védelméről szóló, 2016.

május 3-i 2286 (2016). számú határozatát; követeli az ilyen rendszerszintű támadásokért felelős elkövetők felelősségre vonását, valamint felhívja az Uniót, hogy fontolja meg a humanitárius segítség célba juttatását szándékosan akadályozó állami vagy nem állami szereplőkkel szembeni szankciókat;

3. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy erősítsék meg a nemzetközi humanitárius jog megsértésének megelőzésére irányuló intézkedéseket, és pártatlan és független adatgyűjtés, valamint hatékonyabb, tényeken alapuló érdekérvényesítés révén orvosolják az ilyen jogsértések nyomon követésében mutatkozó hiányosságokat, az elkövetők felelősségre vonásának érdekében; felhívja a Bizottságot, hogy támogassa az olyan mechanizmusokat, amelyek a konfliktusok által érintett helyzetekben nyomon követik a humanitárius hozzáférés kihívásait és beszámolnak azokról;

4. üdvözli a fegyveres konfliktusok során a humanitárius személyzet, valamint az ENSZ saját és kisegítő személyzete védelméről szóló 2730 (2024). számú határozatnak az ENSZ Biztonsági Tanácsa általi elfogadását, hangsúlyozza a nemzetközi humanitárius jog szerinti azon kötelezettséget, hogy tiszteletben kell tartani és meg kell védeni a humanitárius személyzetet, valamint a független, semleges és pártatlan humanitárius fellépés támogatásának fontosságát a humanitárius térnek a közvetlen támadásoktól, a terrorizmusellenes politikák és szankciórendszerek nem szándékolt hatásaitól, az átpolitizálástól és a félrevezető narratíváktól való megóvásával;

5. az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2730 (2024). számú határozatával összhangban konkrét intézkedésekre szólít fel a humanitárius dolgozók biztonságának és védelmének hatékony végrehajtása érdekében, beleértve a nemzetközi humanitárius jog megsértésével kapcsolatos nyomozások, átláthatóság és pártatlan vizsgálatok létrehozását; hangsúlyozza, hogy figyelembe kell venni a helyi alkalmazottak nagyobb kiszolgáltatottságát, akik fokozott kockázatoknak vannak kitéve biztonságukat és védelmüket illetően, és biztosítani kell különleges védelmüket; felhívja a Bizottságot, hogy támogassa a humanitárius dolgozók védelmét szolgáló biztonsági és védelmi intézkedéseket, és követelje meg az elszámoltathatóságot az ellenük elkövetett támadásokért; megismétli a gyorsreagálási mechanizmusok fontosságát, amelyek azonnali pénzügyi, jogi és pszichoszociális segítséget nyújtanak a letartóztatással, megfélemlítéssel vagy más biztonsági incidensekkel szembesülő humanitárius dolgozóknak, olyan modellekre támaszkodva, mint a „Protect Aid Workers” kezdeményezés;

6. aggodalmát fejezi ki a konfliktus- és válsághelyzetekben tevékenykedő emberijog-védők és humanitárius önkéntesek növekvő fenyegetése, zaklatása és kriminalizálása miatt; felhívja az Uniót, hogy humanitárius szerepvállalása során védelmüket tegye prioritássá; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy egyre több kísérlet

történik arra, hogy a humanitárius segítségnyújtást jogos aggályok nélkül bűncselekménnyé nyilvánítsák, különös tekintettel a konfliktusok, erőszak, üldöztetés vagy szegénység elől menekülő emberek életmentő beavatkozásaira; szorgalmazza egy olyan védelmi jogi keret elfogadását, amely foglalkozik a segélyek bűncselekménnyé nyilvánításával, küzd a büntetlenség ellen, és humanitárius célú mentességeket foglal bele a szankciórendszerekbe, valamint olyan intézkedések elfogadását kéri, amelyek megakadályozzák a humanitárius dolgozóknak a terrorizmus elleni jogszabályok segítségével történő kriminalizálását;

7. megerősíti, hogy támogatja a multilateralizmust, amelynek középpontjában az ENSZ áll; hangsúlyozza, hogy az Unió műveleteit koordinálni kell és össze kell hangolni a nemzetközi szervezetekkel, és felhívja a Bizottságot, hogy a humanitárius elvek és a nemzetközi humanitárius jog fenntartása érdekében továbbra is nyújtson kritikus fontosságú támogatást a humanitárius területen tevékenykedő különböző ENSZ-szervezeteknek; ismét megerősíti azt a kötelezettséget, hogy tiszteletben kell tartani és elő kell segíteni az ENSZ-szervezetek megbízatását, és határozottan elítél minden olyan kísérletet, amely arra irányul, hogy akadályozzák, korlátozzák vagy aláássák az ENSZ-ügynökségek azon képességét, hogy hatékonyan teljesítsék humanitárius feladataikat;

8. hangsúlyozza, hogy sürgősen kezelni kell a Szudánban és a Kongói Demokratikus Köztársaságban fennálló, jelenleg a világ legsúlyosabbjai közé tartozó, példa nélküli humanitárius válságokat, mivel Szudánban a lakosság egyharmada szorul sürgősen humanitárius segítségre, és megerősítést nyert, hogy az ország számos részén aggasztó az élelmiszer-ellátás bizonytalansága és az éhínség, csakúgy, mint a Kongói Demokratikus Köztársaságban, ahol 21 millió ember szorul humanitárius segítségre; felszólítja a konfliktusban érintett valamennyi felet, hogy a humanitárius elvekkel összhangban biztosítsák a humanitárius segítség biztonságos és akadálytalan eljuttatását, és tartsák tiszteletben és védjék meg a humanitárius személyzetet; felhívja továbbá az Uniót és tagállamait, hogy növeljék a Szudánnak és a Kongói Demokratikus Köztársaságnak, valamint a szomszédos országoknak nyújtott humanitárius segélyt, és különösen arra, hogy finanszírozzák a konfliktushelyzetekhez kapcsolódó szexuális erőszak túlélőinek nyújtott támogatást, a helyi reziliencianövelési és védelmi programokat, valamint a nők és gyermekek jogait és a nemek közötti egyenlőséget előmozdító programokat;

9. hangsúlyozza, hogy a humanitárius segítségnyújtást – és ezáltal az éhezést – soha nem szabad átpolitizálni vagy fegyverként használni, és a segítségnyújtásnak akadályoztatás vagy manipuláció nélkül el kell jutnia a rászoruló polgári lakossághoz, teljes mértékben tiszteletben tartva a nemzetközi humanitárius jogot; megismétli, hogy az elosztóhelyeket, a polgári lakosságot, valamint a

humanitárius és az egészségügyi dolgozókat meg kell védeni, és ezek az emberek nem válhatnak katonai fellépések célpontjaivá; felháborodásának ad hangot amiatt, hogy Gázában 508 humanitárius dolgozót gyilkoltak meg, valamint a kórházak és humanitárius konvojok váltak ismételt támadások célpontjaivá; határozottan ellenez minden olyan gázai segélyelosztási rendszert, amely összeegyeztethetetlen a humanitárius elvekkel; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy ez az elosztási rendszer több mint ezer, segélyt kérő palesztin meggyilkolásához vezetett; nemzetközi választ és vizsgálatot szorgalmaz annak érdekében, hogy biztosítható legyen az elszámoltathatóság a nemzetközi jog azon esetleges megsértéseivel kapcsolatban, amelyek a Gázai Humanitárius Alapítvány által kezelt helyszíneken történtek;

10. követeli, hogy az ENSZ koordinációja mellett és a humanitárius elvekkel összhangban akadálytalanul és széles körben nyújtsanak humanitárius segítséget; felszólít az összes releváns határátkelő megnyitására, emlékeztetve arra, hogy az életmentő humanitárius segítségnyújtáshoz való hozzáférés megtagadása kollektív büntetés, amely háborús bűncselekménynek minősül; hangsúlyozza annak sürgős szükségét, hogy valamennyi nemzetközi humanitárius szerv, és különösen az ENSZ-hálózat részét képező szervek az EUMSZ 214. cikkével összhangban teljes mértékű, gyors, biztonságos és akadálytalan bejutást kapjanak a Gázai övezetbe, és azon belül is közlekedhessenek; hangsúlyozza, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezetének a közel-keleti palesztin menekülteket segélyező hivatala (UNRWA) központi szerepet játszik a palesztin menekülteknek nyújtott humanitárius segítségnyújtásban, és sajnálatát fejezi ki a legitimitásának megkérdőjelezésére irányuló kísérletek miatt; kéri, hogy az UNRWA megbízatását és finanszírozását – szigorú felügyelet és elszámoltathatóság mellett – teljes mértékben állítsák vissza azáltal, hogy hosszú távú, fenntartható, többéves és kiszámítható finanszírozást biztosítanak a megreformált UNRWA számára, hogy létfontosságú szolgáltatásokat nyújtson a palesztin menekülteknek, és megelőzze a további humanitárius válságokat;

11. felszólít továbbá az Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja által érintett polgári lakosságnak nyújtott uniós humanitárius segítség fenntartására és növelésére, különös tekintettel a belső menekülteknek, a menekülteknek, az időseknek és a gyermekeknek, köztük az Oroszországi Föderációba és a megszállt területekre irányuló kényszerdeportálások áldozatainak a szükségleteire;

12. külön kiemeli az afganisztáni helyzetet, ahol súlyos és összetett humanitárius válsággal küzdenek, és több mint 23,7 millió embernek van szüksége segítségre; megjegyzi, hogy a helyzet valószínűleg tovább romlik a Pakisztánból és Iránból érkező menekültek kiutasítása és a folytonos regionális instabilitás miatt; üdvözli, hogy az Unió 266 millió EUR összegű támogatást ígért, és célzott helyi

intézkedésekre szólít fel a nők és lányok számára nyújtandó segítség érdekében;

13. ismételten felhívja a Bizottságot, hogy az erőfeszítések fokozása, valamint a humanitárius diplomácia szisztematikusabb és összehangoltabb megközelítésének biztosítása érdekében a tagállamokkal, az Európai Külügyi Szolgálattal (EKSZ), valamint az EU különleges képviselőivel együtt és a humanitárius szereplőkkel konzultálva dolgozzon ki uniós humanitárius diplomáciai stratégiát, alkalmazkodva a folyton változó körülményekhez, felhasználva az összes rendelkezésre álló eszközt az Unió politikai és gazdasági súlyának a politikai párbeszédek, valamint a kereskedelmi és segélyezési kapcsolatok révén történő kiaknázásával, a humanitárius segítség célba juttatásának biztosítása, a humanitárius dolgozók védelme és a humanitárius térnek a fegyveres konfliktusok során való megőrzése érdekében, beleértve az ellenségeskedések beszüntetésére irányuló tárgyalásokat, a humanitárius szüneteket, valamint az aktív konfliktusok során a polgári lakosság és a segélyszállítmányok biztonságos áthaladását; ösztönzi a Bizottságot, hogy a tagállamokkal, az EKSZ-szel és az EU különleges képviselőivel együtt biztosítsa, hogy a magas szintű humanitárius diplomáciát rendszeresen tájékoztassák a humanitárius szereplők operatív tapasztalatairól, akikkel ezért rendszeresen konzultálni kell;

14. felhívja a Bizottságot, hogy fokozza a nemzetközi humanitárius jog megsértése eseteinek megelőzésére irányuló intézkedéseket, és adatgyűjtés, valamint hatékonyabb, tényeken alapuló érdekérvényesítés révén orvosolja az ilyen esetek nyomon követésében mutatkozó hiányosságokat;

15. hangsúlyozza, hogy független humanitárius hozzáférést kell biztosítani a migrációval kapcsolatos valamennyi létesítményhez, beleértve az idegenrendészeti fogdákat, az uniós fogadóállomásokat és az informális határövezeteket, ahol a nők és az LMBTIQ+-személyek az erőszak, a kizsákmányolás, valamint az alapvető szolgáltatások – többek között a szexuális és reproduktív egészségügyi ellátás – megtagadásának fokozott kockázatával szembesülnek; szorgalmazza átlátható nyomonkövetési és elszámoltathatósági mechanizmusok létrehozását az ilyen helyzetekre;

A humanitárius segítségnyújtás finanszírozása

16. üdvözli a humanitárius finanszírozás javasolt, 25 milliárd euróra történő növelését a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) számára, és felszólít a humanitárius finanszírozás szintjének jelentős növelésére a következő többéves pénzügyi keretben, valamint a megfelelő, kiszámítható és tartós finanszírozás biztosítására, ugyanakkor hangsúlyozza, hogy a humanitárius segítségnyújtás rugalmasságát

elkülönített összegekkel kell biztosítani, különösen a humanitárius szükségletek és a finanszírozás közötti növekvő szakadék fényében, ugyanakkor segíteni kell abban, hogy az Unió érdekelt legyen a globális béke és stabilitás, valamint saját, elveken alapuló humanitárius szereplőként és megbízható adományozóként betöltött szerepe nemzetközi hitelességének előmozdításában; határozottan ajánlja, hogy a globális humanitárius kihívások, különösen az élelmiszer-ellátás globális bizonytalanságának közös kezelése érdekében valamennyi uniós intézmény és tagállam törekedjen a nemzetközi együttműködés előmozdítására;

17. felhívja a Bizottságot, hogy a semlegesség, a függetlenség és a pártatlanság elvének tiszteletben tartása érdekében tartson fenn külön költségvetési sorokat és eszközöket a humanitárius segítségnyújtás számára; ellenzi az uniós humanitárius segítségnyújtási eszköz és a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) javasolt összevonását a következő többéves pénzügyi keretben, és hangsúlyozza, hogy biztosítani kell, hogy a sürgősségisegély-tartalék szükség esetén képes legyen reagálni az Unió belső és külső szükségleteire egyaránt;

18. kéri a Bizottságot, hogy a következő többéves pénzügyi kereten belül gondoskodjon arról, hogy a fokozott rugalmasság – fokozott átláthatóság mellett – az Unió humanitárius fellépésének javát szolgálja, és ne menjen semlegességének, hatásának, hitelességének és kiszámíthatóságának rovására; emlékeztet arra, hogy az átláthatóság kulcsfontosságú annak biztosításához, hogy a következő többéves pénzügyi keret védelmet élvezzen a visszaélésekkel, a csalással, valamint a jogállamiság elveinek és az Unió értékeinek megsértésével szemben, valamint annak biztosításához, hogy az Unió által finanszírozott humanitárius és fejlesztési segély valóban eljusson a rászoruló polgári lakossághoz; felszólítja a Bizottságot, hogy erősítse meg nyomon követési mechanizmusait, és biztosítsa a helyi partnerek gondos megválasztását, a források felhasználásának szigorú nyomon követését és a tagállamokkal és a nemzetközi szereplőkkel való fokozott együttműködést, megelőzendő bármiféle hűtlen kezelés vagy visszaélés kockázatát; erősebb demokratikus felügyeleti mechanizmusokat szorgalmaz az uniós humanitárius finanszírozás elosztása és felhasználása tekintetében, figyelembe véve a civil társadalmi szervezetek ajánlásait az uniós finanszírozású humanitárius műveletek nyomon követésében és értékelésében;

19. ismételten megerősíti, hogy az Unió mint globális humanitárius szereplő hitelessége azon múlik, hogy elkötelezett, elvi alapokon nyugvó, tartós és inkluzív szerepvállalást tart-e fenn a humanitárius válságok által érintett régiókban, beleértve az instabil helyzeteket és az elfeledett válságokat is; megismétli, hogy a humanitárius segítségnyújtás nem rendelhető alá geopolitikai, migrációs ellenőrzési vagy biztonsági célkitűzéseknek, és óva int attól, hogy a

humanitárius fellépést eszközként használják fel az Unió vagy tagállamai külpolitikai céljainak szolgálatában;

20. ismételten felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki összehangoltabb megközelítést az elfelejtett válságok kezelésére, és készítsen jelentést azon kötelezettségvállalásáról, hogy az eredeti éves humanitárius költségvetés 15%-át az elfelejtett válságokra fordítja, valamint előzze meg az erőforrások már egyébként is alulfinanszírozott válságoktól való átcsoportosítását; felkéri a Tanácsot, hogy jobban koordinálja az ezen válsághelyzetekre fordított tagállami figyelmet és a kezelésükre szánt tagállami támogatást;

21. kiemeli a gyermekek és a fogyatékossággal élő személyek, valamint családjaik előtt álló különleges kihívásokat a humanitárius segítségnyújtáshoz való hozzáférés tekintetében; hangsúlyozza, hogy jelenleg a hivatalos fejlesztési támogatásnak csak töredéke (12%) irányul a gyermekekre a hivatalos fejlesztési támogatásban részesülő országok lakosságán belüli jelentős képviseletükhöz képest, annak ellenére, hogy a gyermekekkel – és nem csak az egyes ágazati prioritásokkal – kapcsolatos beruházások elősegítik életszínvonaluk tartós javulását, egész közösségükkel együtt; hangsúlyozza, hogy a humanitárius reagálás valamennyi szakaszában – beleértve a felkészültséget, a sürgősségi segélyt és a helyreállítást is – fontos prioritásként kezelni a gyermekspecifikus szükségleteket, különösen az oktatást és a gyermekvédelmet; hangsúlyozza, hogy a gyermekek jogainak és jóllétének védelme alapvető fontosságú a hosszú távú reziliencia és a fenntartható fejlődés szempontjából; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsanak célzott finanszírozási, programozási és koordinációs mechanizmusokat a humanitárius környezetben élő gyermekek sajátos szükségleteinek kezelésére;

22. hangsúlyozza, hogy a közfinanszírozásnak továbbra is a humanitárius segítségnyújtás egyik elsődleges forrásának kell maradnia, tekintettel az államok azon felelősségére, hogy megfelelő és tartós finanszírozást biztosítsanak, ugyanakkor elismeri, hogy a közfinanszírozás önmagában nem lesz elegendő a humanitárius finanszírozási hiány megszüntetéséhez, és hangsúlyozza, hogy figyelembe kell venni az új finanszírozási forrásokat, beleértve a magánszektorból származó forrásokat is; ösztönzi ezért a Bizottságot és a tagállamokat, hogy szélesítsék ki az erőforrásbázist azáltal, hogy a nemzetközi pénzügyi intézményekkel, a multilaterális fejlesztési bankokkal, a magánszektorral – feltéve, hogy a magánszektor bevonása megfelel a humanitárius elveknek és a teljes átláthatóságnak – és a tudományos közösséggel együttműködve támogatják a humanitárius finanszírozási hiány kezelését célzó, innovatív megközelítések és partnerségek kidolgozását; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tárják fel a humanitárius segítségnyújtás progresszív és fenntartható finanszírozási

mechanizmusait; hangsúlyozza a feltörekvő adományozó országokkal való együttműködés szükségességét a humanitárius segítségnyújtáshoz való hozzájárulásuk növelése érdekében;

23. üdvözli a humanitárius rendszernek az ENSZ által elindított újraindítását, és hangsúlyozza, hogy ennek során lehetőséget kell biztosítani a humanitárius elvek megerősítésére, valamint a szükségleteken alapuló és emberközpontú rendszer kialakítására, és nem csupán a költségcsökkentésnek kell azt vezérelnie; hangsúlyozza, hogy a nagyobb hatékonyság és eredményesség elérése mellett ugyanolyan fontos a teljesítés elszámoltathatóságának biztosítása, és hogy a kritikus ágazatok, például a védelmi megbízatások és a nemi alapú erőszakkal kapcsolatos intézkedések életmentő ágazatként továbbra is központi elemet képezzenek;

24. üdvözli a Bizottság arra irányuló jelentős erőfeszítéseit, hogy hatékonyabbá és eredményesebbé tegye a humanitárius ellátási láncokat, mivel azok a humanitárius költségek közel 70%-át teszik ki, ami kritikus fontosságú területté teszi azt a növekvő finanszírozási hiány kezelése során; ösztönzi a Bizottságot, hogy folytassa az ellátási láncokra vonatkozó stratégiai megközelítés kidolgozását és támogatását;

25. felszólítja a tagállamokat, hogy teljesítsék azon kollektív kötelezettségvállalásukat, mely szerint bruttó nemzeti jövedelmük (GNI) legalább 0,7%-át hivatalos fejlesztési támogatásra fordítják, teljesítsék azt a hivatalos fejlesztési támogatással kapcsolatos célkitűzést, hogy 2030-ra a GNI 0,2%-át a legkevésbé fejlett országokra fordítják, és a hivatalos fejlesztési támogatás 10%-át fordítsák humanitárius fellépésekre; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a humanitárius segítségnyújtás megfelelően kezelje a nők és lányok szükségleteit, olyan stratégiai beruházásként, amely hosszú távú pozitív hatást gyakorol mindenkire, ugyanakkor sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a nőjogi szervezetek továbbra is rendszeresen alulfinanszírozottak, és a globális hivatalos fejlesztési támogatás kevesebb mint 1%-át kapják[23];

26. aggodalmát fejezi ki az uniós küldöttségek méretének lehetséges csökkentése miatt, többek között olyan harmadik országokban, ahol jelentős humanitárius segítségnyújtásra kerül sor; éppen ellenkezőleg, elengedhetetlennek tartja e struktúrák megerősítését a legkritikusabb országokban;

---

23 ODI szakpolitikai tájékoztató, „Where next for feminist foreign policy on funding feminist movements?” (Merre lépjen tovább a feminista külpolitika a feminista mozgalmak finanszírozása terén?), https://media.odi.org/documents/ODI-ET-FundingMovements-PB-EN-May24-Final.pdf, 2024 május.

Az instabil helyzetek integrált megközelítésének kidolgozása

27. felhívja a figyelmet arra, hogy az instabil helyzetek sokfélesége olyan testre szabott megközelítéseket és sajátos pénzügyi eszközöket igényel, amelyek elősegítik, hogy a humanitárius tevékenységgel, fejlesztéssel és béketeremtéssel foglalkozó szereplők összehangoltan tudjanak fellépni, az elveken alapuló humanitárius tevékenység egyedi megbízatásának tiszteletben tartása mellett, különös figyelmet fordítva a helyi szereplők bevonására és szerepvállalásuk erősítésére, a döntéshozatali folyamatokban és a programok végrehajtásában egyaránt; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tartsák fenn és fokozzák szerepvállalásukat az instabil és konfliktus sújtotta helyzetekben;

28. felhívja a Bizottságot, hogy a Bizottság 2026. évi éves munkaprogramjában előirányzottaknak megfelelően fogadja el a humanitárius segítségnyújtásról szóló közleményt, ambiciózus, emberközpontú és integrált megközelítésre összpontosítva az instabilitásra vonatkozóan, valamint terjessze elő az annak végrehajtásához szükséges mechanizmusokat, és konzultáljon a Parlamenttel e megközelítés előkészítéséről és végrehajtásáról; üdvözli, hogy a Bizottság kifejezett szándéka egy integrált stratégia kidolgozása az instabilitás és a konfliktusok kezelésére; kiemeli annak fontosságát, hogy egy ilyen stratégiát megfelelően kiigazított, kontextusfüggő finanszírozással dolgozzanak ki, amely kezeli a béke, a fejlesztés, az éghajlat-politika és a humanitárius szükségletek egymással összefüggő kihívásait, többek között a helyi magánszektorral való szorosabb együttműködés révén, a humanitárius elvek teljes körű tiszteletben tartása mellett; e stratégiára tekintettel felhívja a Bizottságot, hogy vegye figyelembe a nemi dimenziót;

29. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az országok ne ragadjanak bele a humanitárius segítségnyújtás végtelen ciklusaiba, hanem a helyi közösségek megerősítése és a külső ellátástól való függőség megelőzése érdekében inkább áttérhessenek a fenntartható fejlődésre, az olyan alapvető szolgáltatások finanszírozása révén, mint az oktatás, az egészségügy és a kulcsfontosságú infrastruktúra, beleértve a Global Gateway-t is, de túl is mutatva azon, amely számos összekapcsolt fenntartható fejlődési cél előmozdítására képes, többféle finanszírozási forrás – többek között magánberuházások – mozgósítása, valamint a szociális és környezetvédelmi normák tiszteletben tartása révén, ami gyorsított növekedéshez, tisztességes munkahelyek létrehozásához, a szegénység és a jövedelmi egyenlőtlenség csökkentéséhez vezethet, biztosítva egy reziliensebb és inkluzívabb fejlődést, amelyben senki sem marad le; felhívja a Bizottságot, hogy a tagállamok által már kipróbált konkrét és célzott projekteken keresztül hajtsa végre a helyi fejlesztési tervekre irányuló uniós együttműködési eszközöket;

30. emlékeztet arra, hogy az éghajlatváltozás a konfliktusok, az aszály, az éhínség és a migráció egyik legfőbb hajtóereje; hangsúlyozza, hogy a tengerszint emelkedése egzisztenciális fenyegetést jelenthet a fejlődő kis szigetállamokra nézve, amelyek a világ éghajlatváltozásnak leginkább kitett országai közé tartoznak;

A hatékony humanitárius reagálás előmozdítása a humanitárius segítségnyújtás, a fejlesztés és a béke közötti összefüggésrendszer megközelítésének alkalmazása, a segélyek lokalizálása és megelőző intézkedések révén

31. felhívja az Uniót, hogy mozdítsa elő a hármas összefüggésrendszer végrehajtását a válságok fő okainak kezelése és a rezilienciaépítés támogatása érdekében, különösen instabil és konfliktus sújtotta helyzetekben azáltal, hogy támogatja a helyi szervezeteket, köztük a fiatalok és a nők által vezetett szervezeteket, valamint a hitalapú szervezeteket, amelyek kulcsszerepet játszanak a humanitárius válságokra való reagálásban, és minden szinten biztosítja teljes körű, egyenlő és érdemi részvételüket a humanitárius programciklusban és a döntéshozatali terekben;

32. felszólítja a Bizottságot, hogy teljesítse azon kötelezettségvállalását, amely szerint 2027-ig humanitárius finanszírozásának legalább 25%-át a helyi szereplőkre fordítja, többek között az országosan összevont alapok és a helyi szereplőket előnyben részesítő egyéb finanszírozási mechanizmusok felhasználásával, valamint annak feltárásával, hogy miként lehet közvetlenül támogatást nyújtani a helyi szervezeteknek, és hogyan lehet megerősíteni kapacitásaikat a szabályozási, átláthatósági és elszámoltathatósági követelményeknek való megfelelés érdekében; felhívja az Uniót, hogy kezelje prioritásként a fiataloknak, a nőknek, a fogyatékossággal élő személyeknek, az LMBTQI+-népességcsoportoknak és az egyéb kiszolgáltatott csoportoknak segítséget nyújtó helyi szervezetek finanszírozását;

33. felhívja a Bizottságot, hogy a következő többéves pénzügyi keretben kezelje prioritásként a konfliktusmegelőzés és a békeépítés többéves finanszírozását a humanitárius és válságreagálási mechanizmusok, valamint a hosszabb távú békeépítési és fejlesztési programozás közötti kapcsolatok megerősítése érdekében; hangsúlyozza a helyi szintű koordinációs mechanizmusok megerősítésének fontosságát az Unió humanitárius, fejlesztési és békeépítési fellépéseiben az összehangolt és koherens eredmények biztosítása érdekében, többek között az „Európa együtt” megközelítés révén; hangsúlyozza az EU és az ENSZ közötti partnerség fontosságát a humanitárius segítségnyújtás, a fejlesztés és a béke közötti összefüggésrendszer megerősítésében, különös figyelmet fordítva a lányokra és a fiatal nőkre, a fogyatékossággal élőkre, a gyermekekre és a kiszolgáltatott helyzetben lévő idősekre, és hangsúlyozza az ENSZ rendszerének nyújtott uniós finanszírozás fontosságát; úgy véli, hogy a strukturális egyenlőtlenségek továbbra is befolyásolják a humanitárius

beavatkozások hatalmi dinamikáját, a finanszírozáshoz való hozzáférést és a döntéshozatalban való részvételt; az uniós humanitárius politika inkluzívabb, méltányosabb és jogokon alapuló megközelítését szorgalmazza, a helyi és történelmi szempontból marginalizált szereplők nagyobb vezető szerepe mellett;

34. megjegyzi, hogy azzal, hogy a válság kockázatának kitett helyzetekben még a humanitárius válság kialakulása előtt megelőző intézkedéseket alkalmazunk, hatékonyan meg lehet előzni vagy enyhíteni lehet a jövőbeli humanitárius szükségleteket, valamint támogatni lehet a közösségek azon képességét, hogy felfogják a sokkhatásokat vagy alkalmazkodjanak hozzájuk, és erősíteni lehet rezilienciájukat; ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a válságok lakosságra és rendszerekre gyakorolt hatásának enyhítése érdekében biztosítsák a megelőzésre, a megelőző intézkedésekre és a katasztrófákra való felkészültségre irányuló beruházások megőrzését;

35. kitart amellett, hogy a minőségi adatok és a kockázatelemzés elérhetőségének növelése érdekében bizonyítékokon alapuló szemléletre van szükség a megelőző intézkedések tekintetében – különösen az instabil és az éghajlatváltozás szempontjából kiszolgáltatott környezetekben –, hogy javítani lehessen a korai előrejelző rendszereket, és a kockázat-előrejelzéseket be lehessen építeni a humanitárius tervezésbe;

36. arra ösztönzi a tagállamokat, hogy jelentős mértékben fokozzák a helyi irányítású és integrált megelőző intézkedésekre irányuló beruházásaikat, például a korai előrejelző rendszerekbe, a kockázatelemzésbe és a közösségi rezilienciába történő beruházásokat, valamint ösztönzi a katasztrófáknak leginkább kitett országokban és régiókban a reziliencia és az alkalmazkodás fokozására szánt éghajlat-politikai alapok arányának növelését, hangsúlyozva annak fontosságát, hogy a szereplők sokszínű csoportját, köztük a civil társadalmi szervezeteket és a helyi szintű hálózatokat bevonják az előzetes intézkedésekbe, beleértve az előrejelzésen alapuló finanszírozást, valamint a katasztrófákra való felkészültséget és a kockázatkezelést, különösen az instabil és az éghajlatváltozás szempontjából veszélyeztetett környezetben;

25 éves az ENSZ Biztonsági Tanácsának 1325. számú határozata (2000): a humanitárius segítségnyújtás nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő megközelítésének megvalósítása

37. üdvözli az ENSZ Biztonsági Tanácsa 2000-ben elfogadott, 1325. számú határozata, valamint a nőkkel, a békével és a biztonsággal kapcsolatos menetrend végrehajtása terén elért eredményeket, ezek ugyanis elengedhetetlenek annak biztosításához, hogy a nők és lányok jogait mindenkor tiszteletben tartsák; megjegyzi, hogy 25 évvel annak elfogadása után továbbra is jelentős hiányosságok

tapasztalhatók a végrehajtás terén, mivel a nők még mindig marginalizáltak a békefolyamatokban és aránytalan mértékben érintettek a konfliktusok és a válságok során, többek között a széles körben elterjedt nemi alapú erőszak révén, és emiatt az Uniónak fokozott politikai és pénzügyi támogatást kell nyújtania a menetrend számára, ez a támogatás ugyanis a tartós és fenntartható béke és fejlődés katalizátora és az abba való beruházás is egyben; felhívja a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy az Unió valamennyi külső fellépése során továbbra is kezeljék prioritásként a nemek közötti egyenlőség, valamint a nők jogainak és társadalmi szerepvállalásának előmozdítását, beleértve az 5. fenntartható fejlődési cél végrehajtását is; felhívja az Uniót és a tagállamokat, hogy kezeljék prioritásként a nőkkel, a békével és a biztonsággal kapcsolatos menetrend végrehajtását;

38. felhívja a fegyveres konfliktusokban részt vevő valamennyi felet, hogy hozzanak intézkedéseket a nők és lányok szexuális és reproduktív egészségének és jogainak előmozdítása, valamint a konfliktusokhoz kapcsolódó szexuális és nemi alapú erőszak minden formájával, különösen a nemi erőszakkal szembeni védelmük érdekében, elismerve, hogy az ilyen erőszak a konfliktusok során gyakran fokozódik, és azt szisztematikusan háborús fegyverként használhatják; hangsúlyozza a fegyveres konfliktusok, valamint a humanitárius és éghajlati válságok közötti szoros kapcsolatot, az irreguláris migráció és az emberkereskedelem növekedését, valamint a kizsákmányolás kockázatát, amelyek aránytalanul nagy mértékben érintik a nőket és lányokat; hangsúlyozza a nők aktív, teljes körű, egyenlő és érdemi részvételének fontosságát a békefolyamat valamennyi szakaszában, beleértve a tűzszüneti tárgyalásokat, a közvetítési erőfeszítéseket, a fegyveres konfliktusok megelőzését és megoldását, a békeépítést és a konfliktus utáni újjáépítést; felhívja a Bizottságot, az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy fokozzák erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy a konfliktusmegelőzésre, a közvetítésre és a békeépítésre vonatkozó stratégiákban figyelembe vegyék a nők és lányok sajátos szükségleteit és hozzájárulásait;

39. hangsúlyozza, hogy a humanitárius helyzetekben a nőket nem pusztán áldozatoknak, hanem a változás katalizátorainak kell tekinteni, akik aktívan előmozdítják a pozitív átalakulást és alakítják saját sorsukat; kiemeli, hogy a nők – elsődleges beavatkozókként és közösségi vezetőkként – és a nők által vezetett szervezetek kulcsfontosságú szerepet játszanak a humanitárius helyzetekben a felkészültségi, a reagálási és helyreállítási erőfeszítések során, életmentő szolgáltatásokat – például menedékhelyeket, szexuális és reproduktív egészséggel kapcsolatos szolgáltatásokat, nemi alapú erőszakkal kapcsolatos szolgáltatásokat, készpénztámogatást, megbízható közösségi alapú védelmet – nyújtanak, vállalják, hogy támogatják a nők, a lányok és a marginalizált népesség jogait és szükségleteit, valamint ösztönzik közösségeikben a békeépítést és a

fejlesztést, miközben az instabil államokban csak 0,3 % kétoldalú segélyben részesülnek;

40. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a külföldi segélyek közelmúltbeli csökkentései a nők által vezetett helyi szervezeteket érintik a legsúlyosabban, azok felét kitéve a megszűnés kockázatának, és szorgalmazza a velük való jobb együttműködést a humanitárius programozásban[24]; felhívja a Bizottságot, hogy különítsen el konkrét, fenntartható, rugalmas, többéves finanszírozást, tartsa fenn a meglévő partnerségeket, egyszerűsítse a forrásokhoz való hozzáférést, és terjessze ki a nők által vezetett helyi szervezeteknek nyújtott támogatását humanitárius helyzetekben, biztosítson hatékonyabb, inkluzívabb és elszámoltathatóbb rendszert, és ezt a nők által vezetett helyi szervezeteknek nyújtott finanszírozás növelésével, a helyi, nők által vezetett szervezeteknek nyújtott humanitárius finanszírozás nyomon követésének és elszámoltathatóságának megerősítésével, a meglévő finanszírozási mechanizmusok és folyamatok igényeikhez és kapacitásaikhoz való jobb hozzáigazításával, valamint a rendelkezésükre bocsátott közvetlen többéves finanszírozás szintjének növelésével érje el; sajnálattal állapítja meg, hogy a jelenlegi finanszírozási szintek fennmaradása mellett a felmérésben részt vevő, nők által vezetett és női szervezetek közel fele (47%) hat hónapon belül várhatóan leáll, több mint egyharmada (35%) pedig továbbra is bizonytalan helyzetben marad, nem tudja megtervezni vagy fenntartani munkáját, és mindössze 18% számolt be arról, hogy várhatóan több mint egy évig képes működőképes maradni[25]; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy instabil helyzetekben nyújtott támogatásuk 5%-át biztosítsák a nők által vezetett és nőjogi szervezetek számára rugalmas és hosszú távú finanszírozás révén, többek között azáltal, hogy a következő többéves pénzügyi keretben hivatalos fejlesztési támogatásuk legalább 5%-át e szervezetek támogatására fordítják;

41. arra ösztönzi a Bizottságot, az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy a humanitárius beavatkozások során mozdítsák elő a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő megközelítéseket, és jobban támogassák a nők humanitárius döntéshozatali folyamatokban való részvételét, támogatva azon feltételek megteremtését, amelyek lehetővé teszik a nők számára, hogy válsághelyzetekben vállaljanak vezető szerepet, és biztosítva, hogy – az ENSZ Biztonsági Tanácsa 1325 (2000). számú határozatának célkitűzéseivel összhangban – a

---

24 Az ENSZ nőjogi szervezete, *„Humanitarian funding cuts threaten women's rights: What's at stake and how to help”* (A humanitárius finanszírozás csökkentése veszélyezteti a nők jogait: Mi forog kockán, és hogyan lehet segíteni), 2025. május 13.

25 Az ENSZ nőjogi szervezete, *„At a breaking point: The impact of foreign aid cuts on women's organizations in humanitarian crises worldwide”* (Töréspontban: A külföldi segélyek csökkentésének hatása a női szervezetekre a globális humanitárius válságok kontextusában), 2025. április.

segélyek tervezése és nyújtása során kiemelten figyelembe vegyék a nők perspektíváit és szükségleteit; felhívja a Bizottságot, hogy minden humanitárius tervezés során alkalmazzon inkluzív, interszekcionális és a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő megközelítést, figyelembe véve a nők, a lányok, a fogyatékossággal élő személyek, az LMBTIQ+-személyek és más marginalizált csoportok sajátos szükségleteit és jogait; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák e csoportok érdemi részvételét a humanitárius segítségnyújtási programok kialakításában, végrehajtásában és értékelésében; úgy véli, hogy az uniós finanszírozású humanitárius segítségnyújtásban prioritásként kell kezelni a fogyatékossággal élő személyeket, kezelve különösen a fogyatékossággal élő nők és gyermekek szükségleteit és prioritásait, többek között finanszírozást biztosítva a fogyatékossággal élő nők és lányok helyi szervezeteinek és hálózatainak, amelyek gyakran a legalkalmasabbak a szükségletek kielégítésére, de amelyeket a leginkább érintenek a finanszírozási csökkentések;

42. felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a humanitárius rendszer reformja és átalakítása során – a humanitárius rendszernek az ENSZ által vezetett újraindítása részeként – továbbra is kezeljék prioritásként a nemek közötti egyenlőséget, megőrizve a finanszírozást és a kritikus mechanizmusokat, például megtartva a humanitárius rendszeren belül egy külön klasztert, amely a nemi alapú erőszakra, a nemek közötti egyenlőségre, valamint a szexuális kizsákmányolással és visszaéléssel szembeni védelemre mint kritikus életmentő szolgáltatásokra irányuló speciális fellépést foglal magában; felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa a nemek közötti egyenlőség szigorú elemzésének, a nemek szerint lebontott adatgyűjtésnek, a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezésnek és a nemi szempontú hatásvizsgálatoknak a szisztematikus végrehajtását, valamint a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos célzott szakértelem kialakítását a Bizottságon belül, támogassa az ilyen szerepeket a partnerszervezetekben, és továbbra is erősítse meg a nemmel és az életkorral kapcsolatos szempontok beépülését mérő uniós mutató használatát; üdvözli, hogy növekszik a nemek közötti egyenlőséggel foglalkozó kapcsolattartók száma, és szerepük hivatalossá válik, amit alátámaszt, hogy az uniós küldöttségek 99%-a és a központi szolgálatok 87%-a rendelkezik már ilyen kapcsolattartóval;

43. megismétli, hogy a megfelelő és időben nyújtott szexuális és reproduktív egészségügyi szolgáltatásokat prioritásként kell kezelni és elérhetővé kell tenni valamennyi humanitárius reagálás során, többek között a szükséghelyzetekben a reproduktív egészségre vonatkozó minimális kezdeti szolgáltatási csomag végrehajtása és az átfogó szolgáltatásokra való átállás révén, amint azt a helyzet lehetővé teszi;

44. ismételten felszólítja az Uniót és tagállamait, hogy teljeskörűen hajtsák végre az ENSZ Biztonsági Tanácsa 1325 (2000). számú határozatát és az azt követő határozatait; e tekintetben kiemeli a nőkkel, a békével és a biztonsággal kapcsolatos uniós cselekvési terv és a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó III. cselekvési terv terén elért eredményeket, hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a Bizottság előterjessze a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó IV. cselekvési tervet, valamint azt, hogy megfelelő forrásokra van szükség annak végrehajtásához; sajnálja, hogy a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó III. cselekvési terv elindítása óta az összes, a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő/célzott cselekvésnek csak 3,8%-a tűzte ki fő célként a nemek közötti egyenlőséget; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az összes új külső tevékenység 85%-ában jelentős vagy fő célkitűzésként szerepeljen a nemek közötti egyenlőség, és hogy minden országban a hivatalos fejlesztési támogatás 20%-át olyan programokra fordítsák, amelyek egyik fő célkitűzése a nemek közötti egyenlőség;

45. komoly aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az Unión belül és azon kívül is egyre nő az ultrakonzervatív, genderellenes és vallási fundamentalista mozgalmak befolyása, amelyek célja a nők és lányok alapvető jogainak aláásása, többek között a humanitárius helyzetekben; hangsúlyozza, hogy az ilyen mozgalmak gyakran dezinformációt terjesztenek, megbélyegzik a szexuális és reproduktív egészségügyi szolgáltatásokat, és gyengítik a nők védelmét a nemi alapú erőszakkal szemben; felszólítja a Bizottságot, az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy biztosítsák, hogy az Unió által finanszírozott humanitárius programok szilárd alapját továbbra is a nemzetközi emberi jogi normák és a nemek közötti egyenlőség képezzék, és hogy aktívan támogassák az e jogokat ellenző szereplők által célba vett civil társadalmi szervezeteket;

46. óva int attól, hogy a humanitárius szereplők intézményi erőszakot alkalmazzanak és gondatlanul járjanak el, ideértve a nemi aspektust figyelmen kívül hagyó programokat, a nők és az LMBTQI+-személyek számára nem biztonságos környezetet, valamint a visszaélésekért való felelősségre vonás hiányát; a nemek közötti egyenlőséggel kapcsolatos, kötelező érvényű normák, átfogó jelentéstételi rendszerek és a zéró tolerancia politikájának bevezetését szorgalmazza az Unió által finanszírozott valamennyi humanitárius művelet tekintetében;

°

° °

47. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének és az Európai Külügyi Szolgálatnak.